

обеспечить возможность сохранения и приумножения культуры и духовности народа, предупредить опасность моральной деградации нации.

Болотова Ю. В.

*Харківський національний університет
будівництва та архітектури*

ГУМАНІТАРНА ОСВІТА ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ТЕХНІЧНОЇ ЕЛІТИ

Сучасне українське суспільство вимагає від системи освіти вирішення, на перший погляд протилежних задач. З одного боку від освіти потребують підготовки фахівців, під чим розуміється висока професійна кваліфікація і витрати значного обсягу навчального часу перш за все на досягнення цієї мети. З іншого – формування активних, відповідальних особистостей, які можуть виступати в якості суб'єктів соціальних процесів. Це протиріччя може бути вирішено за наявності в початковому процесі комплексного циклу гуманітарних дисциплін. В умовах реформування системи вищої освіти поєднання гуманітарної підготовки з професійною кваліфікацією майбутніх спеціалістів стає однією з актуальних проблем вищих навчальних закладів негуманітарного профілю. Ціла низка вітчизняних досліджень зазначає наявність цієї проблеми та здійснює аналіз шляхів її подолання.

Однією з головних задач освіти є формування професійної компетенції, під якою треба розуміти систему професійних знань, умінь та навичок, здатність здійснювати подальший розвиток власної майстерності, а також розвиток соціальної компетенції як здатності до аналізу суспільних подій та вміння приймати самостійні, відповідальні рішення в проблемних, нестандартних ситуаціях. Фундаментом для вирішення цих задач автор вважає саме здобуття знань та вмінь в процесі гуманітарної освіти, яка розуміється як послідовний, взаємозв'язаний, структурований процес здобуття наукового знання в просторі гуманітарних дисциплін. Якщо в освітніх напрямках гуманітарного циклу цей процес певним чином реалізується, то вже в умовах технічної освіти гуманітарна освіта розглядається як додаткова.

Але з досвіду спостереження за процесами навчання в межах ХНУБА можна стверджувати, що якісна гуманітарна підготовка зумовлює досягнення і в суто професійній освіті. Розширення ерудиції, розвиток критичного мислення, адекватної самооцінки є необхідною складовою будь-якої освіти, і наразі технічної. Навички філософської рефлексії також впливають на мотивацію студентів як суб'єктів освітньої діяльності. В українських вищих навчальних закладах пізнавальна мотивація часто-густо пригнічена, а може бути і відсутня взагалі. Опитування, проведені серед студентів ХНУБА підтверджують, що отримання знань, компетенцій, спрямованість на активну суспільну позицію не є пануючими мотивами, на відміну від розповсюдженого «щоб отримати диплом», «щоб отримати роботу». Така деформація системи мотивів зумовлена

як загальними суспільними умовами, так і невірною, на наш погляд, структурою освітнього процесу, неузгодженістю дій його учасників. Функція університету полягає в тому, щоб відтворити людину як інтелектуала в професії, як носія якостей технічної еліти. Вузька спеціалізація призводить до руйнації всіх освітніх функцій, перетворення вищої освіти в інститут масового виробництва. Використання гуманітарного циклу як методології та методики навчання забезпечить ефективність всіх ланок навчального процесу, посилення технічного розвитку.

Серед цілей, які можуть бути досягнуті в технічній освіті, побудованій на принципах фундаментальної загальнонаукової та гуманітарної підготовки, найбільш актуальними для нашого суспільства є такі:

- 1) розвиток здібностей виявляти, критично аналізувати та оцінювати соціально-економічні проблеми;
- 2) формування вмінь логічно мислити та висловлювати свої судження;
- 3) формування інтересу та потреби у неперервній освіті як основи побудови кар'єри, становлення особистої концепції життєдіяльності.

Бондарь Ю. С.

*Харьковский национальный университет
городского хозяйства имени О. М. Бекетова*

ВОСПИТАНИЕ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ БАЗОВОЙ КУЛЬТУРЫ ЛИЧНОСТИ

Воспитание, обучение и развитие являются равноценными составляющими образования. Развитие, будучи пограничным между воспитанием и обучением, сочетает в себе присущие им характеристики, поскольку в процессе развивающего обучения воспитываются новые личностные качества студентов. Данное разделение условно, так как на практике все сферы образования тесно связаны между собой.

Воспитание сегодня еще недостаточно стало органичной составляющей образования, интегрированной в общий процесс обучения и развития личности. Разрыв между системами обучения и воспитания сохраняется.

Анализ теоретических источников и практики обучения показывает, что одним из главных препятствий, мешающих молодому человеку влиться в вузовский коллектив и получить необходимый уровень знаний, является неумение понять другого, неспособность общаться с людьми.

Студент технического вуза отличается от студента гуманитарного тем, что для последнего воспитывающей является уже сама специфика учебно-воспитательного процесса. В техническом же вузе необходимо создать специальные условия для того, чтобы личность развивалась и совершенствовалась.

В период обучения, когда закладываются основы овладения профессией, важно научить будущих специалистов технологиям самоорганизации,